

РОСІЙСЬКИЙ ТЕРОР ПРОТИ ХАРКІВ'ЯН ТРИВАЄ ВЖЕ ДРУГУ ДОБУ ПОСПІЛЬ. ЖАХІТТЯ, ЯКЕ ПОЧАЛОСЯ МИНУЛОЇ НОЧІ, НЕ ПРИПИНЯЄТЬСЯ НІ НА МИТЬ.

Прямо зараз маємо п'ятьох нових пораних, серед яких дитина, — усі вони перебувають під пильним наглядом лікарів.

Загалом нинішня серія ударів стала чи не наймасованішою за весь час великої війни і точно найважчою від початку року. Ворог б'є жорстко та комбіновано: по місту гатять балістикою та різноманітними безпілотниками. Лише уявіть масштаб того, що летить на наші голови, — зафіксовано 36 влучань по 17 локаціях.

Також агресор вперше застосував по місту бойові реактивні безпілотники. Фахівці пояснюють, що завдяки реактивному двигуну ця зброя летить значно швидше. Відповідно, часу на роботу ППО та на спуск в укриття залишається критично мало.

Наслідки атак катастрофічні. Маємо пошкодження двадцяти п'яти житлових багатоповерхівок та трьох нежитлових споруд. На папері комусь може здатися, що зачепило не так і сильно, але в реальності масштаби біди куди гірші.

Найважчий удар прийняв на себе Київський район. Там маємо пряме влучання

просто у квартиру багатоповерхівки між другим й третім поверхами. Тільки в одній будівлі знищено близько трьохсот вікон, а поруч понівечено ще низку сусідніх домівок та об'єкт інфраструктури.

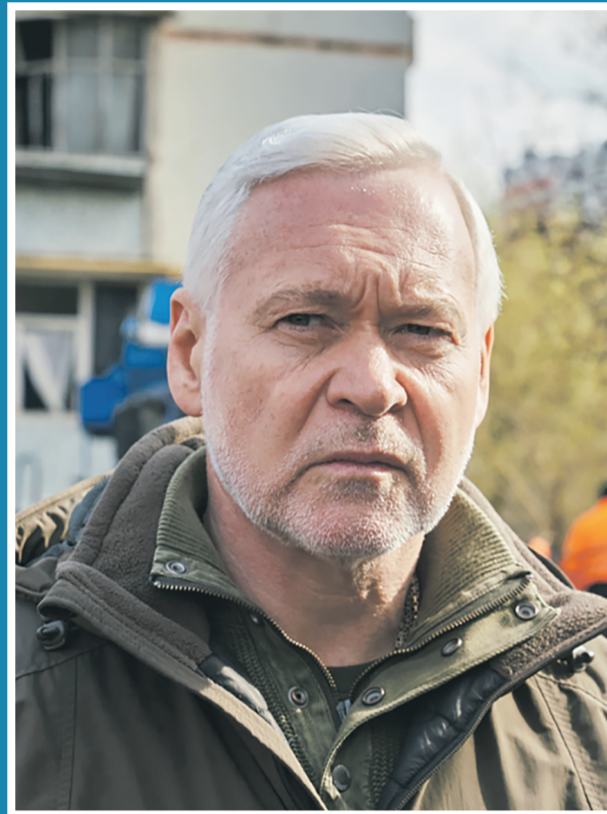
В Основ'янському районі спалахнула офісна споруда — дах згорів дотла, а потужною вибуховою хвилею винесло шибки у храмі поряд.

У Новобаварському прилетіло в город. Приватний сектор поруч теж зачепило, проте там наші бригади вже оперативного все прибрали та закрили контури.

По всьому місту наразі вибито понад півтисячі вікон. Обстеження триває, тож цифра стовідсотково зростає. Обсяг аварійно-відновлювальних робіт просто шалений.

Найцинічніше ж те, що окупанти регулярно цілять по одних і тих самих місцях повторно. Вчора вранці хлопці ледь встигли забити отвори на одному з об'єктів, а ввечері туди знову влучило, тож знов довелося починати з нуля.

Та за всіма цими руйнуваннями криється ще й тотальне виснаження. Сирени майже не змовкають уже тривалий час. Жити під таким психологічним пре-

сом і в постійній небезпеці усім морально надзвичайно важко.

Але Харків тримається завдяки нашим людям. Навіть не уявляю, що б ми робили без наших рятувальників, медиків, комунальників та ремонтних бригад. Вони зараз працюють на межі можливостей. Фактично у чотири зміни.

Моя щира, беззаперечна подяка кожному, хто сьогодні ліквідує наслідки, рятує життя і просто робить свою справу попри втому.

АГРЕСОР ЗАВДАЄ УДАРІВ ПО МИРНОМУ НАСЕЛЕННЮ ХАРКОВА

ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПРОВІВ ВІДЕОРОЗМОВУ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ПРЕЗИДЕНТА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ СТВЕНОМ ВІТКОФФОМ І ДЖАРЕДОМ КУШНЕРОМ.

До розмови також долучилися американський сенатор Ліндсі Грем і Генеральний секретар НАТО Марк Рютге.

Зокрема, обговорили пропозицію України щодо припинення вогню на Великодні свята. Президент наголосив, що тиша на Великдень могла б бути саме тим сигналом, який усім скаже: дипломатія може бути успішною.

Також детально говорили про те, як зміцнити дипломатію, які кроки можливі, про гарантії безпеки та залучення європейців.

— Ми домовилися посилити гарантії безпеки, і я вже доручив нашій команді дати оперативно оновлення в документи, щоб гарантії безпеки для України були сильними, і щоб перспектива відбудови після війни була реальною, та щоб усе було працездатним, — наголосив Президент.

Глава держави подякував представникам Президента Сполучених Штатів Америки за роботу, щоб знайти правильні рішення. Україна цінує всі зусилля Америки, спрямовані на встановлення достойного миру.

— Я розраховую, що команди попрацюють найближчим часом предметно, щоб ми всі могли відчутти прогрес. Тристоронній формат важливий, лідерський формат — усе це потрібно, — зазначив Володимир Зеленський.

У ХАРКОВІ ПЛАНУЮТЬ ВІДКРИТИ РЕЄСТР ЗБИТКІВ

МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ ПРОВІВ ЗУСТРІЧ ІЗ НОВООБРАНИМ ПРЕЗИДЕНТОМ КОНГРЕСУ МІСЦЕВИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ВЛАД РАДИ ЄВРОПИ ГУНН-МАРІТ ГЕЛЬГЕСЕН.

Головною темою перемовин стала підтримка прифронтових громад України. Мер Харкова знову порушив питання про необхідність відкрити в місті пілотне відділення Міжнародного реєстру збитків.

Зустріч відбулася за участю генерального секретаря Конгресу Мат'є Морі, виконавчого директора Реєстру збитків для України Маркіяна Ключковського, а також представників української делегації.

Під час розмови Ігор Терехов наголосив на ролі Харкова як форпосту захисту Європи. За його словами, у місті з населенням 1,3 млн осіб через ворожу агресію вже пошкоджено 13 тис. будівель, з яких 9,5 тис. — житловий фонд. Зважаючи на такі масштаби руйнувань, мер вчергове підкреслив важливість якнайшвидшого розгортання роботи Реєстру збитків на місцях.

— Людям, які свідомо обирають Україну та її європейський вектор як місце свого проживання, вкрай важливо бачити реальну підтримку. Тому як міський голова я наполягаю, щоб пілотний проект відділення Реєстру збитків був відкритий саме в Харкові. Крім того, моє завдання як голови Асоціації прифронтових міст та громад полягає в тому, щоб такі відділення якнайшвидше з'явилися і за-

працювали в усіх прифронтових містах, — підкреслив Ігор Терехов, подякувавши європейським партнерам за політичну, фінансову та військову підтримку.

Гунн-Маріт Гельгесен запевнила українську сторону в подальшій підтримці та наголосила на важливості партнерства з українськими асоціаціями місцевого самоврядування:

— Я маю вражаючі спогади про Харків. Дуже красиве місто, хоч зараз і поранене. Так, питання Реєстру збитків залишається надзвичайно важливим, і ми беремо вашу пропозицію до уваги. Ми ретельно відслідковуємо всі процеси, пов'язані з реконструкцією та наповненням Реєстру.

Гунн-Маріт Гельгесен також закликала українські громади залишатися активними у демократичних процесах та реформуванні законодавства навіть в умовах війни.

ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ПІД ЧАС ДІАЛОГУ ВИСОКОГО РІВНЯ V, ЩО ПРОХОДИТЬ У СТРАСБУРЗІ (ФРАНЦІЯ), МІСЬКИЙ ГОЛОВА, ОЧІЛЬНИК АСОЦІАЦІЇ ПРИФРОНТОВИХ МІСТ ТА ГРОМАД ІГОР ТЕРЕХОВ ПОРУШИВ СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВУ ТЕМУ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.

У рамках робочого відрядження мер Харкова бере участь у міжнародному заході «Добре демократичне врядування в Україні: досягнення, виклики та шлях вперед у повоєнний період», організованому за підтримки Ради Європи.

Ігор Терехов зазначив, що в умовах повномасштабної війни саме громади фактично тримають на собі критичну інфраструктуру, соціальну сферу та життєзабезпечення людей. Тому будь-які подальші рішення у сфері децентралізації влади на національному рівні повинні спиратися на відмову від ручного розподілу коштів на користь прозорих і передбачуваних механізмів, які дозволять містам планувати свою роботу.

Звертаючись до представників українського уряду, парламенту та європейських партнерів, міський голова наголосив на необхідності передачі нових функцій на місця тільки за наявності відповідних фінансових гарантій:

— Скільки б ми не говорили про повноваження громад, якщо за цим не стоїть фінансовий ресурс, то реального самоврядування не буде. Ключова теза сьогодні — це фінанси. Жодна громада не може існувати без фінансової спроможності. Неможливо передавати на місця нові функції без фінансового забезпечення. Повноваження мають дорівнювати ресурсу — інакше це не працює. Нам потрібно переходити від ручного розподілу коштів до прозорих публічних інвестицій, якщо ми хочемо, щоб території залишалися з людьми.

УСУНЕННЯ НАСЛІДКІВ ОБСТРІЛІВ

140 ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ БУЛО ПОШКОДЖЕНО В БЕРЕЗНІ ВНАСЛІДОК ВОРОЖИХ ОБСТРІЛІВ ХАРКОВА, ПОВІДОМИВ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ.

За словами мера, під ударом опинилися як приватні домоволодіння, так і багатоповерхові будинки. Було вибито майже 2,5 тис. вікон та пошкоджено 24 дахи.

Станом на сьогодні за всіма адресами виконані першочергові аварійно-відновлювальні роботи, а теплові контури — закриті.

ХАРКІВ — ФОРПОСТ БОРОТЬБИ ЗА ДЕМОКРАТІЮ В ЄВРОПІ

МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ ПРОВІВ У ФРАНЦІЇ ЗУСТРІЧ З НОВООБРАНИМ МЕРОМ СТРАСБУРГА КАТРИН ТРОТМАН. СТОРОНИ ОБГОВОРИЛИ ПОГЛИБЛЕННЯ МІЖМУНІЦИПАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ, ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ПРИФРОНТОВИМ ГРОМАДАМ ТА РЕАЛІЗАЦІЮ СПІЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ В УМОВАХ ВІЙНИ.

Учасники зустрічі зосередили увагу на питаннях енергетичної стійкості, модернізації транспортної інфраструктури, культурному обміні, а також збереженні повноцінної життєдіяльності Харкова, попри постійні ворожі атаки.

Катрін Тротман, спираючись на свій багаторічний досвід роботи в європейських інституціях, окреслила дієві механізми залучення міжнародних програм для відновлення. Вона запевнила у готовності французького муніципалітету посилювати взаємодію через конкретні освітні та урбаністичні проекти.

Ігор Терехов висловив вдячність Франції за комплексну допомогу та наголосив, що сьогоднішні відносини між містами переросли у спільну відповідальність за європейське майбутнє:

— Сьогодні Харків — це форпост боротьби за демокра-

тію в Європі. Ми живемо під постійними обстрілами, але місто не зупиняється. Працюють лікарні, транспорт, школи. І саме тому для нас важливо не просто отримувати підтримку, а будувати тривалі, змістовні партнерства з європейськими містами. Дякую Франції і особисто вам за цю підтримку — політичну, фінансову і гуманітарну.

Катрін Тротман відзначила незламність харків'ян, додавши, що інтеграція зі східноєвропейськими громадами нині набуває виняткового значення для всього континенту:

— Ми добре розуміємо, через що проходить Україна, і для мене особисто важливо бути частиною цієї підтримки. Страсбург готовий розвивати співпрацю з Харковом — у сферах культури, транспорту, енергетики. Ми вже маємо напрацювання, і я переконана, що разом зможемо реалізувати конкретні проекти, які матимуть практичний результат.

Наприкінці зустрічі учасники відзначили важливість підписаної торік угоди між Харківською міською радою, Єврометрополією Страсбурга, містами Страсбург і Кель, яка слугує надійним фундаментом для подальшої системної роботи.

ЖИТЕЛЯМ ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЙ — ОСОБЛИВА УВАГА

МІСТА ТА СЕЛИЩА, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ПОСТІЙНИМИ ОБСТРІЛАМИ, НЕСУТЬ КОЛОСАЛЬНЕ ФІНАНСОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ І ПОТРЕБУЮТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ, НАГОЛОСИВ ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА, ОЧІЛЬНИК АСОЦІАЦІЇ ПРИФРОНТОВИХ МІСТ ТА ГРОМАД ІГОР ТЕРЕХОВ ПІД ЧАС ВИСТУПУ У СТРАСБУРЗІ.

Мер Харкова зазначив, що забезпечення життєдіяльності прифронтових міст суттєво відрізняється від ситуації в більш тиллових регіонах. Витрати на усунення наслідків ворожих атак, аварійне відновлення інфраструктури, безпеку та евакуацію щоденно виснажують місцеві бюджети.

Окремим масштабним викликом є підтримка внутрішньо переміщених осіб, яких лише Харків прийняв понад 213 тис. Щоб підтримати жителів у надскладних умовах,

місто змушене залучати значні власні ресурси для забезпечення базових потреб людей.

— Прифронтові міста і громади потребують окремого підходу, бо на нас лягає найважчий тягар війни. Наша видаткова частина об'єктивно сьогодні вища: безпека, аварійні роботи, підтримка інфраструктури, робота з ВПО, відбудова. У Харкові сьогодні кожен шостий мешканець — вимушений переселенець. Ми за кошти міського бюджету щодня безкоштовно годуємо 58 тисяч людей. У нас безкоштовний проїзд у громадському транспорті, бо це те, що утримує містян. Немає жодного дня, щоб ми не потерпали від прильотів, і нам потрібне швидке реагування. Людина на прифронтових територіях потребує особливої уваги, а ті, хто там працює, — належного заохочення, — підкреслив міський голова.

НАЙТРАГІЧНІШИЙ МІСЯЦЬ

У БЕРЕЗНІ РОСІЙСЬКИЙ АГРЕСОР 50 РАЗІВ АТАКУВАВ ХАРКІВ. ЗА КІЛЬКІСТЮ ЗАГИБЛИХ ЦЕЙ МІСЯЦЬ ВИЯВИВСЯ НАЙТРАГІЧНІШИМ ВІД ПОЧАТКУ РОКУ, ПОВІДОМИВ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ.

Внаслідок обстрілів загинуло 16 осіб, життя 11 з них росіяни забрали вночі 7 березня, коли атакували багатоквартирний будинок у Київському районі балістичною ракетою. Ще 78 містян, включно з дев'ятьма дітьми, отримали поранення.

— Агресор не оминув жодного району міста — бив усюди. Як я вже неодноразово казав, абсолютно безпечних локацій у нас сьогодні немає. Ворог комбінував атаки, застосовуючи і ракети, і безпілотники різного типу. Мета очевидна — паралізувати життя та знищити все, що забезпечує наш щоденний побут: енергетику та іншу

критичну інфраструктуру, приватні підприємства, оселі, соціальну сферу.

Попри все, ми оперативнo усуваємо наслідки атак, допомагаємо постраждалим і робимо можливе й неможливе, аби Харків функціонував. Величезна подяка нашим комунальникам, енергетикам, медикам, рятувальникам і волонтерам за їхню самовіддану роботу! — зазначив Ігор Терехов.

Також мер повідомив, що повітряна тривога в березні тривала більше 374 годин, що на понад 40% менше, ніж по області.

ВЕСНЯНИЙ БЛАГОУСТРІЙ ТРИВАЄ

ЩОДНЯ, ДВІР ЗА ДВОРОМ, ВУЛИЦЯ ЗА ВУЛИЦЕЮ ХАРКІВСЬКІ ДВІРНИКИ І ОЗЕЛЕНЮВАЧІ РОБЛЯТЬ МІСТО ЧИСТИМ ТА ОХАЙНИМ.

Ніщо не залишиться поза увагою комунальників: газони, клумби, дерева, декоративні кущі та елементи благоустрою мають бути впорядковані.

Любов Цеменко, начальниця дільниці філії «Благоустрій» в Салтівському районі КП «Шляхрембуд» ХМР:

— Салтівський район — великий, площі чималі, зелених зон багато, тож роботи вистачає: прибираємо, чистимо, вздовж доріг загального користування прибираємо сміття, залишки піску після зими. Окрему увагу приділяємо зеленим зонам й насадженням. Розпушуємо лунки біля дерев, видаляємо старі пні, вирізаємо сухі гілки, поросль. Проводимо санітарну обробку дерев й кущів. Уже почали висаджувати багаторічні рослини.

Комунальники працюють у посиленому режимі по всьому місту. Щодня на вулиці виходять сотні людей, аби Харків залишався чистим і зеленим, зазначила речниця КП

«Шляхрембуд» Департаменту будівництва та шляхового господарства ХМР Олена Мінакова:

— З початку квітня набирає обертів один із найактивніших періодів благоустрою, що передбачає щоденну важку фізичну працю і великі обсяги робіт у всіх районах міста. Кожного дня до роботи стає приблизно 1600 працівників, але така кількість лише приблизно 30% від необхідної. Тому ми впроваджуємо сучасні рішення, використовуємо засоби малої механізації, щоб полегшити працю і пришвидшити процеси упорядкування.

ПОДОРОЖ ДО ВРАЖЕНЬ

30 ДІТЕЙ З ХАРКОВА ДОЛУЧИЛИСЯ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ПРОЄКТУ «ПОДОРОЖ ДО ВРАЖЕНЬ».

Проєкт реалізується з ініціативи міського голови Ігоря Терехова за підтримки Надзвичайного і Повноважного Посла Словаччини в Україні Павла Віздала та Почесного амбасадора Харкова у Словаччині Тетяни Столяренко.

Програма тижневої поїздки була спрямована на те, щоб у пізнавально-ігровій формі допомогти дітям відволіктися від стресу, спричиненого війною, та отримати позитивні емоції.

Діти побували в селі Нововеська Гута та відвідали кілька міст. Зокрема, у Левочі вони ознайомилися з історичною спадщиною, побачили відомий вітвар Майстра Павла та інтерактивний музей. У Попрадї для них організували відпочинок в аквапарку, а у Спішській Новій Весі — візити до пожежної частини та місцевої школи.

Також діти брали участь у командних активностях, спортивних змаганнях, творчих майстернях, конкурсах і зустрічах із представниками поліції. Усі заходи були спрямовані на відновлення емоційного стану, розвиток комунікації та підтримку внутрішньої стійкості.

ВЕЛИКА СЕДМИЦЯ

СТРАСНИЙ ТИЖДЕНЬ, ЩО ПЕРЕДУЄ ВЕЛИКОДНЮ, ВВАЖАЄТЬСЯ ВІРЯНАМИ НАЙСКОРБОТНІШИМ ПЕРІОДОМ РОКУ: ВОНИ ЗГАДУЮТЬ ТА ВІДДАЮТЬ ШАНУ ОСТАННІМ ДНЯМ ЗЕМНОГО ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА. ТИЖДЕНЬ ТАКОЖ НАЗИВАЮТЬ БІЛИМ, ВЕЛИКИМ ТИЖНЕМ. АБО ЧИСТИМ. ПОКЛОННИМ.

У православ'ї в 2026 році Велика седмиця пройде з 6 по 11 квітня.

▶ СТРАСНИЙ ТИЖДЕНЬ ПО ДНЯХ

У Страсну седмицю необхідно дотримуватися посту так само суворо, як і в перший тиждень Великого посту. В такі дні проводяться підготовка до Великодня, генеральні прибирання помешкань та подвір'я.

У Страсний понеділок, вівторок та середу у храмах відбувається Літургія Григорія Двоеслова. Саме у ці дні віряни стараються піти до сповіді.

Особливо важливим є так зване пасхальне тридення — четвер, п'ятниця та субота Чистого тижня.

◆ Страсний понеділок

Богослужіння відбуваються, як і в інші дні Чотиридесятниці. Церква згадує прокляття безплідної смоківниці, що росте на шляху до Єрусалимського храму, а також Йосипа Прекрасного, що був проданий братами в єгипетське рабство.

◆ Великий вівторок

Другий день тижня присвячений темам доброти, прощення і євангельської мудрості. У церквах згадують притчу про десять дів — образ духовної пильності й готовності до зустрічі з Христом. У вівторок особливо важливо налагодити зіпсовані стосунки, пробачити кривдників, допомогти тим, хто потребує. День, коли милосердя стає дійсним виявом любові до ближнього.

Заведено також день присвятити пранню, лагодженню одягу та шиттю, а також закупівлі всього необхідного для святкового великоднього столу. Народна прикмета говорить, що хто Великдень зустріне з брудною скатертиною, тому весь рік нечистий буде забруднювати життя. У вівторок ще можна працювати на городі.

◆ Страсна середа

У середу Страсного тижня згадують вчинок Юди Іскаріота, який заради срібняків зрадив Спасителя. День спонукає задуматися над ціною зради, слабкістю людської душі та силою Божого прощення. Для християн настав час глибокого внутрішнього аналізу, коли особливо важливо бути ширим із собою та з Богом.

◆ Чистий четвер

Четвер — один із центральних днів Страсного тижня, адже саме цього дня Ісус Христос установив Таїнство Причастя під час останньої вечері з апостолами. У багатьох храмах звершується обряд омивання ніг, як вияв смирення й любові. Віряни згадують подію як приклад жертвового служіння ближнім, а також розмірковують над особистою вірністю Христу. В церквах у Страсний четвер особливе богослужіння — читається Євангеліє про хресні муки Ісуса. За звичаями, віряни мають слухати із запаленою свічкою в руках. Її ще називають страсною свічкою.

В народних українських традиціях четвер дуже особливий. Господині завжди від самого ранку наводили лад. Прибирання розпочинали ще до світанку. Покладіть монетку у воду, якою маєте підлогу, щоб в домі водилися гроші. Якщо залишити неприбранним будинок чи немитим посуд, то весь рік буде невдалим.

День вважається днем очищення. Є повір'я, що в Чистий четвер, до сходу сонця ворон носить з гнізда своїх дітей купати в річці. Хто скупається раніше від воронячих дітей, той буде здоровий протягом цілого року.

Існують особливі правила, коли потрібно купатися в Чистий четвер. Віряни їх дотримуються обов'язково:

- купатися краще до сходу сонця, тоді душа та тіло наповняться енергією;
- вмивати обличчя і тіло водою зі срібної ложки чи іншого срібного предмету, щоб отримати красу на цілий рік;
- обов'язково під час купання молитися — тільки так можна змити всі гріхи;
- купатися краще стоячи — щоб вода стікала по тілу.

Також кажуть, що варто обирати прохолодну воду, щоб тіло і душа краще очистилися від бруду та гріха.

У Чистий четвер починають готувати великодню випічку. Кажуть, що якщо спекти паску з гарним настроєм і чистими думками, вона вийде смачною та пишною.

До слова, у Харкові проаналізували ціни на товари, які використовуються для випічки великодніх пасок. Як повідомили в Департаменті адміністративних послуг та споживчого ринку ХМР, борошно пшеничне вищого гатунку в закладах торгівлі коштує в середньому від 23 до 35 грн/кг, цукор — від 25 до 30 грн/кг, дріжджі сухі — від 7 до 14 грн/11 г, свіжі дріжджі — від 12 до 19 грн/100 г, ванілін — від 4 до 10 грн/2 г, цукрові посипки залежно від маси та виду коштують від 6 грн, набори кондитерських декораций — від 20 грн, глазур для паски (біла та кольорова) — від 14 грн (75 г). Ціна на родзинки становить від 160 до 300 грн/кг та залежить від виду, розміру родзинок та країни-виробника; цукати коштують 250–330 грн/кг.

Перед Великоднем ціни на курячі яйця в упаковці в супермаркетах Харкова коливаються від 75 до 110 грн/10 шт. Яйця без упаковки коштують від 67 до 80 грн/10 шт. На ринках міста вартість яєць становить від 60 до 90 грн/10 шт. Вартість наборів барвників для крашанок становить від 14 грн (п'ять кольорів).

◆ Страсна п'ятниця

Найскорботніший день року. У Храмах вшановують Плащаницю і згадують події останнього дня життя Ісуса Христа. Свічки, які запалювали у Чистий четвер на богослужінні, віряни беруть із собою до церкви й у Велику п'ятницю. В народі вірять, що страсна свічка має велику силу й захищає від стихійних лих і бід. У Страсну п'ятницю — суворий піст: їсти дозволяється лише після винесення Плащаниці під час вечірнього богослужіння. Після дозволяється вживати лише хліб та воду. Також треба утримуватися від фізичної праці та розваг. В народі заведено проводити день у тиші й роздумах.

Окрім церковних заборон, існують також народні вірування та прикмети, пов'язані зі Страсною п'ятницею:

- шиття та плетіння може призвести до нещастя;
- за народними повір'ями, той, хто рубає дрова у Страсну п'ятницю, може накликати на себе біду;
- посіяне або посаджене не принесе врожаю.

◆ Велика субота

Страсну суботу ще називають Тихою суботою — днем доброти та всепрощення. Потрібно зберігати тишу, адже очікується свято із свят — Воскресіння Христове. Віряни готуються до нічного пасхального богослужіння, зокрема збирають великодні кошики на освячення. Традиційно до кошика входять паски, яйця, м'ясні та молочні продукти, а також хрін та сіль.

Літургія у Велику суботу відбувається у сполученні з вечірнею.

В ніч з суботи на неділю відбувається Великодне богослужіння, яке завершується святковим хресним ходом і освяченням пасхальних продуктів.

▶ ГОЛОВНІ ЗАБОРОНИ

Віряни дотримуються суворого посту, так само як і в перший тиждень посту: заборонена риба та навіть олія. Лише сухоїдіння, овочі, фрукти та крупи.

Але треба орієнтуватися на власне здоров'я під час вибору їжі. Якщо постування може завдати шкоди, особам з певними обставинами дозволяється послаблення або повне звільнення від посту, зокрема, дітям, хворим, військовим, літнім людям, жінкам, які годують, людям, які важко працюють фізично.

Не можна також:

- сваритися, злословити, сперечатися з кимось;
- планувати щось чи розпочинати якісь справи;
- суворо заборонено розважатися, влаштовувати вечірки;
- влаштовувати весілля чи заручини, поминати померлих родичів; здійснювати хрещення;
- садити городи, у народі вважалося поганю прикметою.

ЗМІЯ У ПРАЛЦІ

31 БЕРЕЗНЯ У КВАРТИРІ ЗВИЧАЙНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ П'ЯТИПОВЕРХІВКИ В ПРАЛЬНІЙ МАШИНІ ЗНАЙШЛИ ЖИВУ ЗМІЮ.

У КП «Центр поводження з тваринами» ХМР розповіли, що незвичайний виклик комунальні служби отримали вночі. Несподіваного гостя виявили в пралці господарі оселі. На місце пригоди виїхали фахівці Департаменту надзвичайних ситуацій ХМР та спеціалісти «Центру поводження з тваринами». Оскільки вид рептилії був невідомий, побутовий прилад довелося повністю розібрати:

— Після з'ясувалося, що це гондураська королівська змія — неотруйний і популярний тераріумний вид. Ймовірно, тварина втекла з місця утримання в іншій квартирі та потрапила до помешкання сусідів, де й сховалася у техніці. Змія не становила загрози для людей.

ВЕЛИКОДНЯ ТРАДИЦІЯ

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКОДНЯ У НІМЕЧЧИНІ МОЖНА ПОБАЧИТИ ДЕРЕВА, ПРИКРАШЕНІ РІЗНОКОЛЬОРОВИМИ ЯЙЦЯМИ. АЛЕ НАЙВІДОМІШЕ З НИХ ЗНАХОДИТЬСЯ В НЕВЕЛИКОМУ МІСТЕЧКУ ЗАЛЬФЕЛЬД, ЩО У ФЕДЕРАЛЬНІЙ ЗЕМЛІ ТЮРИНГІЯ.

Ще у 1965 році родина Крафтів започаткувала особливу традицію — прикрашати яблуню власноруч розписаними яйцями. Починалося все скромно: лише 18 прикрас. Однак щороку їхня кількість невпинно зростала. Щодо технік виконання, розміття просто вражало увагу: у хід йшли аерозоль в кілька кольорів, ручний розпис акриловими фарбами і фломастерами, декорування тканиною, бісером, папером, глиною. Деякі яйця оздоблювали в'язаними чохлами, стразами Swarovski і навіть коштовними каміннями.

Підготовка розпочиналась задовго до Великодня, а процес розвішування яєць — приблизно за чотири тижні до свята. Знімали прикраси до того, як на яблуні з'являлися перші листя.

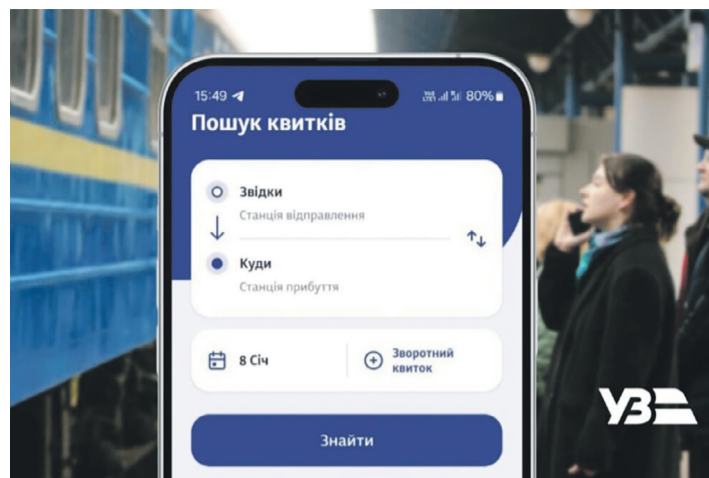
ЗРУЧНО

ВІДТЕПЕР КУПУВАТИ ПІЛЬГОВІ КВИТКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОГО РЕЗЕРВУ НА ПОЇЗДИ МОЖНА ОНЛАЙН, ПОВІДОМЛЯЄ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ». РАНІШЕ ПАСАЖИРАМ НЕОБХІДНО БУЛО ЇХАТИ НА ВОКЗАЛ ТА КУПУВАТИ ЇХ ТІЛЬКИ В КАСАХ.

Щоб придбати пільговий квиток, треба оновити застосунок «Укрзалізниця»; натиснути «Додати пільгу» та ввести номер посвідчення; за потреби увімкнути позначку «Людина на кріслі колісному».

Для пасажирів та супроводжуючих відкриють доступ до місць у спеціальних купе, адаптованих насамперед для людей, які користуються кріслом колісним. Такі вагони автоматично відобразатимуться першими серед доступних варіантів.

Також місця доступні для людей з порушеннями опорно-рухового апарату і пасажирів, які користуються ін-

шими допоміжними засобами реабілітації (протези, милиці).

Наразі «Укрзалізниця» має 54 вагони з інклюзивними купе, а також окремий інклюзивний вагон для подорожі восьми пасажирів, які користуються кріслом колісним або іншими засобами реабілітації.

ВОНИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

НАЦІОНАЛЬНЕ КОСМІЧНЕ АГЕНТСТВО СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ NASA УСПІШНО ЗАПУСТИЛО 1 КВІТНЯ ПІЛОТОВАНУ МІСІЮ ARTEMIS II НА НАВКОЛОМІСЯЧНУ ОРБИТУ.

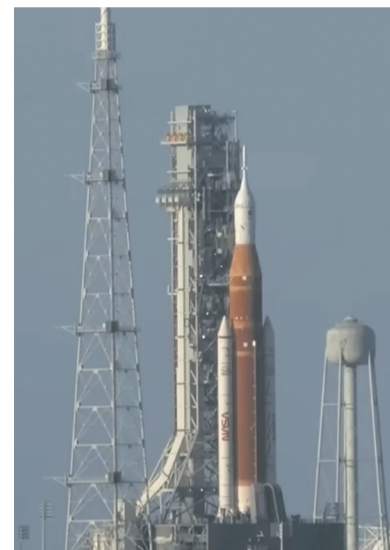
Екіпаж із чотирьох астронавтів вирушив для обльоту Місяця з подальшим поверненням на Землю. Місія триватиме близько 10 днів.

Під час виходу корабля на навколоземну орбіту команда повідомила: «Ми бачимо прекрасний схід Місяця. Прямуємо прямо до нього».

Заступник адміністратора NASA Аміт Кшатрія перед запуском заявив: «П'ятдесят три роки тому людство за-

лишило Місяць і не поверталось туди. Тепер ми повертаємося».

У місії використовуються ракета Space Launch System та корабель Orion, основна мета якої — перевірка роботи систем життєзабезпечення, навігації та зв'язку в реальних умовах польоту. Під час обльоту Місяця, запланованого на 6 квітня, екіпаж має досягти рекордної відстані від Землі — понад 400 тис. кілометрів.

У 2015 році, коли колекція мала вже понад 10 тисяч екземплярів, подружжя оголосило про завершення проекту. Проте історія не закінчилася. Наступного року більшість яєць передали місцевій громаді. Відтоді декорація до Великодня прикрашає інше дерево міського парку, приваблюючи туристів з усього світу.

Сьогодні сімейна традиція, що перетворилася на світову пам'ятку, продовжує надихати наступні покоління родини.

БЕЗ ВТРАТИ ДАНИХ

БАГАТО КОРИСТУВАЧІВ РОКАМИ ЗАЛИШАЛИСЯ ПРИВ'ЯЗАНИМИ ДО СТАРИХ EMAIL-АДРЕС — ІНКОЛИ КУМЕДНИХ, ІНКОЛИ ВІДВЕРТО НЕЗРУЧНИХ ДЛЯ РОБОТИ. АДЖЕ ДО НИХ ПІДКЛЮЧЕНІ СЕРВІСИ, ПІДПИСКИ ТА ВАЖЛИВІ КОНТАКТИ.

Раніше зміна означала фактично починати все з нуля. Тепер ситуація змінилася — Google дозволив оновити ім'я пошти без втрати даних.

Як повідомляє Android Authority, функція вже широко доступна для користувачів Google Account у США. Йдеться про зміну частини адреси до @gmail.com, тобто самого логіна.

Головна перевага — після зміни адреси користувач не втрачає доступ до старої і зберігається як альтернативна. Це означає, що листи продовжують надходити, а саму адресу можна використовувати для входу чи відновлення акаунта. Ба більше, за потреби з неї можна й надсилати повідомлення.

Водночас Google встановив кілька обмежень: змінювати адресу можна не частіше ніж раз на 12 місяців; за весь час доступно до трьох нових варіантів імені; новий логін можна створити лише через 30 днів.

Поки що компанія не назвала точні терміни глобального запуску. Водночас окремі користувачі за межами США вже повідомляють, що функція починає з'являтися і в інших країнах.

ПИТАННЯ В МОВІ

ГЕНДИРЕКТОР AIR CANADA МАЙКЛ РУССО ПОДАВ У ВІДСТАВКУ ПІСЛЯ МОВНОГО СКАНДАЛУ, ЗАЯВИЛИ В КОМПАНІЇ.

На відео, де Руссо висловлював співчуття після аварії літака компанії в аеропорту Нью-Йорка, він говорить винятково англійською мовою. Французькою гендиректор зміг сказати лише bonjour (вітаю) та merci (дякую), решту часу говорив лише англійською попри те, що французька також є офіційною мовою в Канаді. До того ж Air Canada базується у Квебеку — франкомовній провінції. Це

не перший мовний скандал навколо Руссо. У 2021 році він вже викликав критику, заявивши, що йому не потрібно знати французьку для роботи в Монреалі. Тоді він вибачився і пообіцяв покращити знання мови, але нещодавно визнав, що досі не може вільно нею висловлюватися.

Офіційно піти з посади Руссо має до кінця третього кварталу (до кінця вересня) — до того часу він залишатиметься доступним «за потреби».

У Раді директорів зазначають, що шукати заміну гендиректору почали ще в січні. Одним із критеріїв пошуку є «здатність спілкуватися французькою мовою».

ВЧЕРГОВЕ АТАКА НА ХАРКІВ: НАСЛІДКИ

БЛИЗЬКО 22:05 1 КВІТНЯ ЗАФІКСОВАНО ВЛУЧАННЯ БЕЗПІЛОТНОГО ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТА, ПОПЕРЕДНЬО ТИПУ «МОЛНІЯ», У ДЕВ'ЯТИЙ ПОВЕРХ БАГАТОКВАРТИРНОГО БУДИНКУ В ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА.

На місці удару утворилася величезна вирва на верхньому поверсі багатоповерхівки. Вибиті вікна, як у самому будинку, так і в тих, що довкола.

Внаслідок удару постраждали дві жінки 89 та 68 років. У обох медики діагностували гостру реакцію на стрес.

На місці обстрілу працюють необхідні служби. Комунальники оперативно ліквідують наслідки та допомагають мешканцям.

Світлана Рибнікова, начальниця філії «Благоустрій» у Шевченківському районі КП «Шляхрембуд» ХМР:

— На місце влучання двірники вийшли майже одразу. Ми прибирали габаритне сміття, щоб люди могли вийти з під'їзду, велике скло на тротуарах, продовжили роботи з 6-ї зранку. Прибрали приблизно 50 кубометрів битого скла разом із щебенем, бетоном і дошками, які викинули мешканці з пошкоджених квартир. Також допомагали виносити речі, прибирали в під'їздах, щоб ніхто не ходив по сміттю і не травмувався. Зараз забиваємо вікна, потім приберемо після підрядників. Дуже важкий день для міста і нашого району. Ми працюємо, але кожні 15 хвилин змушені йти в укриття через тривоги, адже над головою постійно літають «Шахеда».

Мешканці, які бачили атаку на власні очі, зізнаються, що пережити таке вдруге не хотіли б ніколи, досі оговтуються після пережитого.

Неля:

— Було дуже-дуже страшно. Перебувала на вулиці і бачила все на власні очі. Пролунав сильний вибух — в повітря здійнялося скло, пил, бетон, посипалися стіни. Страшна війна... Триває і триває... Так затягнулася... Дуже хочеться, щоб все закінчилося якнайшвидше. Ми нікуди не виїжджали, з першого дня тут. Працюємо і дуже хочемо миру.

КУРСУВАТИМЕ ТИМЧАСОВИЙ АВТОБУС

ДОДАТКОВЕ ТРАНСПОРТНЕ СПОЛУЧЕННЯ ДО МІСЬКОГО КЛАДОВИЩА № 18 ОРГАНІЗУЮТЬ У ХАРКОВІ НА ПЕРІОД ПАСХАЛЬНИХ СВЯТ І ПОМИНАЛЬНИХ ДНІВ.

Так, 4, 5, 11, 12, 18 та 19 квітня курсуватиме тимчасовий автобус: «Станція метро «Левада» — Міське кладовище № 18».

Відправлення від зупинки «Станція метро «Левада» здійснюватиметься о 7:00, 8:30, 10:10, 11:40, 13:10, 14:50 та 16:20. У зворотному напрямку, від зупинки «Міське кладовище № 18», автобуси вирушатимуть о 7:45, 9:15, 10:55, 12:25, 13:55 та 15:35.

Втрачене свідоцтво про право власності на житло від 17.11.2006 року, р.№ 7-06-273650, видане Відділом приватизації житлового фонду Управління комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Виконавчого комітету Харківської міської ради на ім'я: Маслова Анатолій Васильович та членів його сім'ї: Маслова Людмила Федорівна, Маслова Вікторія Анатоліївна за адресою: м. Харків, вул. Франтишка Краля, будинок 29, квартира 14, **вважати недійсним.**

Втрачене свідоцтво про право власності на житло від 04.02.1999 р., реєстраційний № 5А-99-170341, видане Центром (відділом) приватизації державного житлового фонду Управління комунального майна та приватизації Головного управління економіки та комунального майна Виконавчого комітету Харківської міської ради ім'я: Степаненко Олександр Іванович та членів його сім'ї: Степаненко Ольга Олексіївна, Степаненко Олександр Олександрович за адресою: м. Харків, вулиця Дружби Народів, буд. 238, квартира 73, **вважати недійсним.**

НЕ ВТРАЧАТИ ЗВ'ЯЗКУ

ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ ПІД ЧАС РОБОЧОГО ВІЗИТУ ЗУСТРІВСЯ З ХАРКІВ'ЯНАМИ, ЯКІ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ ТИМЧАСОВО ЖИВУТЬ У ЛЬВОВІ. У НЕФОРМАЛЬНІЙ ОБСТАНОВЦІ ВОНИ МАЛИ ЗМОГУ ПОСПІЛКУВАТИСЯ З МЕРОМ ХАРКОВА ТА ПОСТАВИТИ ЗАПИТАННЯ, ЯКІ ЇХ ТУРБУЮТЬ.

Говорили відверто про те, що болить і не відпускає навіть на відстані: безпеку, відбудову житла, тарифи, освіту та роботу транспорту. Водночас — і про те, чим Харків продовжує дивувати навіть у найскладніші часи.

Учасники зустрічі розповіли, що львів'яни часто їх запитують, у чому секрет Харкова, міста, яке живе під обстрілами, але не втрачає свого обличчя:

— Як вдається так, що, попри щоденні вибухи, місто залишається комфортним для життя і доглянутим? Вони в шоці. А я вважаю, що вся річ у людях і фаховому менеджменті.

Одним із ключових стало питання транспорту, адже Харків — єдине місто в Україні, де проїзд у автобусах, метро, троллейбусах та трамваях безкоштовний для всіх. Щодо містян, то йдеться не просто про зручність, — ідеться вже про частину життя в умовах війни, впевнений мер міста:

— Я буду робити все можливе, щоб для харків'ян зберегти безкоштовний проїзд назавжди, наприклад, за умови наявності «Картки харків'янина». Ми ще до війни провели своєрідну реформу, тобто зробили увесь транспортний парк комунальним, закупили автобуси. Нещодавно знов вдалося придбати нову партію сучасних машин. Будемо розвивати такий напрям і далі, а також будувати нові станції метро. Також хочу торкнутися теми бізнесу. Ми в Асоціації прифронтових міст і громад працюємо над спеціальним режимом оподаткування для підприємців цих регіонів.

Щоб люди повернулися додому, потрібні безпека, житло, робота, освіта. І головне, Харків неможливий без молоді. Нам потрібно повертати студентів, адже вони є рушійною силою, енергією розвитку. Харків працює над створенням якомога більшої кількості безпечних просторів для очного навчання.

Підбиваючи підсумки зустрічі, Ігор Терехов ще раз наголосив, що головне завдання міста сьогодні — не втратити зв'язок з людьми, які були змушені виїхати, і створити умови, щоб після війни вони могли повернутися додому. Мер наголосив, що Харків уже сьогодні буде свою стратегію розвитку, урахувавши постійні загрози, безпеку та робить усе, щоб місто залишалось живим і функціональним:

— Дякую вам за небайдужість до Харкова! Для мене дуже важливо, щоб ми не втрачали зв'язок із харків'янами, які сьогодні не вдома. Бо головне, щоб після війни люди поверталися до Харкова. А наше завдання — створити всі необхідні умови: такі зустрічі — про збереження зв'язку з людьми.

ХАРКІВ І РІВНЕ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ

ХАРКІВСЬКА І РІВНЕНСЬКА МІСЬКІ РАДИ НАПЕРЕДОДНІ УКЛАЛИ МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ. ДОКУМЕНТ ПІДПИСАЛИ ХАРКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ Й СЕКРЕТАР РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКРАДИ ВІКТОР ШАКИРЗЯН.

Ігор Терехов подякував колегам за готовність допомагати у складні часи:

— Я дуже вдячний міській раді Рівного за таку ініціативу. Бачать, що ми перебуваємо під постійними обстрілами. У такі складні часи потрібно підтримувати одне одного, так по-людськи. Ваша допомога — можливість показати, що ми разом. Домовилися, що Рівне допомагатиме нам із встановленням вікон і їхнім виробництвом власним коштом.

Таким чином, міста співпрацюватимуть в межах програми «Пліч-о-пліч», зокрема і у питаннях відновлення будівель, пошкоджених ворожими обстрілами. За словами **Віктора Шакирзяна**, вони прагнуть підтримувати не лише Харків, а й інші прифронтові громади:

— Для нас дуже важливо надавати підтримку настільки, наскільки можливо. Є багато викликів, але ми маємо допомагати людям, які потребують. Основна мета —

об'єднувати українські міста і допомагати одне одному. Харків'яни демонструють вражаючу силу: ви відзначаєте свята, ваші діти ходять до школи. Я захоплююся людьми, які, попри все, демонструють рівень нового життя. Йдеться про серйозні виклики, бо ніхто не знав, як жити під час воєнного стану. А ви навчилися і зрозуміли, як це робити.

Також партнерство передбачає тісну взаємодію у гуманітарній сфері, охороні здоров'я та освіті. Окрему увагу приділятимуть забезпеченню базових потреб жителів обох міст, зокрема внутрішньо переміщених осіб. Також громади планують організувати спільні культурні та соціальні заходи.

У ПІДЗЕМЦІ НАВОДЯТЬ ЛАД

ПРАЦІВНИКИ КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» ДЕПАРТАМЕНТУ БУДІВНИЦТВА ТА ШЛЯХОВОГО ГОСПОДАРСТВА ХМР РОЗПОЧАЛИ СЕЗОН ГЕНЕРАЛЬНИХ ПРИБИРАНЬ НА СТАНЦІЯХ, У ВХОДАХ, ПАВІЛЬЙОНАХ, ПЕРЕХОДАХ Й НА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЯХ.

На сьогодні вже капітально навели лад на п'яти станціях метрополітену. Зараз роботи тривають на станції «Захисників України», повідомив начальник служби руху метрополітену Віталій Гахов:

— Лад наводимо на постійній основі, періодично. Цього року почали прибирання 17 березня, в середньому на 2–3 станціях на тиждень. Прибиральні роботи одного входу тривають близько двох годин, задіяні четверо-п'ятеро працівників. Використо-

вують, серед іншого, мийки високого тиску. Водночас догляд за станціями не обмежується лише миттям: працівники також фарбують конструкції та усувають пошкодження, спричинені зимовою погодою, наприклад, перепади температур впливають на те, що відходить граніт зі своїх місць. Його треба знов закріпити. Генеральне прибирання переходів ми проводимо раз на місяць, до настання холодів, орієнтовно до кінця листопада — початку грудня.

БЕЗПЕКА НА ДОРОЗІ РЯТУЄ ЖИТТЯ

ЩО НАДВАЖЛИВО ЗНАТИ МАЛЕЧІ ПІД ЧАС КАНІКУЛ? ЗВІСНО, ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ!

Тому до читаликів дитячої бібліотеки-філії №14 ЦБС Холодногірського району Департаменту культури ХМР на виховну годину «Безпека на дорозі = безпека життя» завітали інспектори Відділу зв'язків з громадськістю патрульної поліції Харківської області Станіслав Агонін й Максим Петухов. Поліцейські в доступній формі нагадали дітям основні правила дорожнього руху для пішоходів, велосипедистів і пасажирів. Через інтерактивну бесіду учасники заходу розвивали відповідальність за власне життя та безпеку інших. Такі знання, здобуті в ігровій формі, краще запам'ятовуються та обов'язково стануть у пригоді в реальному житті.

▶ ЗНАННЯ, ЩО НЕ ВТРАЧАЮТЬ АКТУАЛЬНОСТІ

Понад 43% усіх загиблих у ДТП в Україні — пішоходи і велосипедисти. Найпоширеніший з них — наїзд на пішохода, бо припадає на такий вид аварій до 50% усіх ДТП.

Діти молодшого шкільного віку не вміють правильно оцінити швидкість автомобіля, що наближається. Часто захоплені власними думками і просто не помічають небезпеку. Підлітки, навпаки, нерідко нехтують правилами свідомо.

З 1 вересня 2019 року в Україні учні 1–4 класів зобов'язані носити світловідбиваючі жилети в темний час доби. Таке правило прийняте після всеукраїнської наради з питань безпеки дорожнього руху — саме тому, що діти в темному одязі практично невидимі для водіїв.

Завдання батьків — сформувати три базові навички ще до того, як дитина вийде на вулицю самостійно: зупинитися біля дороги, оглядати ситуацію і тільки потім рухатися.

Розділ 4 ПДР України регулює права та обов'язки пішоходів — зокрема, прописує норми для дітей. Кілька з них прямо стосуються безпеки дитини на дорозі.

▶ ЯК ПРАВИЛЬНО ПЕРЕХОДИТИ ДОРОГУ

Переходити проїзну частину потрібно лише по пішохідному переходу — наземному, підземному або надземному. Якщо переходу немає, а дорога має не більше трьох смуг, дозволяється перетинати її під прямим кутом у місці з гарною видимістю в обидва боки.

Алгоритм переходу, який треба довести до автоматизму:

- Зупинись біля краю тротуару.
- Подивись ліворуч — переконайся, що машин немає або вони далеко.
- Дійди до середини дороги.
- Подивись праворуч — і тільки тоді продовжуй рух.
- Не зупиняйся і не затримуйся на проїзній частині без потреби.

Переходити на червоний або жовтий сигнал — заборонено. Переходити на зелений — але попередньо переконайся, що машини зупинилися.

Під час переходу не можна дивитися в телефон або слухати музику в навушниках. Саме через відволікання діти найчастіше потрапляють в аварії на пішохідних переходах.

▶ ДЕ МОЖНА І ДЕ НЕ МОЖНА ХОДИТИ

Місце пішохода — тротуар, правий бік. За містом, де немає тротуару, треба йти по узбіччю назустріч транспорту, щоб бачити автомобілі, які наближаються.

Що ще важливо знати:

- Організовані групи дітей дозволяється водити лише по тротуарах і пішохідних доріжках.
- Якщо тротуару немає — по узбіччю, у напрямку руху транспорту колоною, але лише вдень і лише з дорослими.
- Дітям дошкільного віку забороняється виходити на проїзну частину без нагляду дорослих — це пряма норма ПДР України.
- Не можна переходити дорогу поза переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг.

Правила прості, але їх треба повторювати під час кожної прогулянки — доки вони не стануть звичкою.

▶ ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ДЛЯ ДІТЕЙ-ПАСАЖИРІВ

Дитина в автомобілі — теж учасник дорожнього руху. І тут є чіткі правила безпеки дорожнього руху для дітей, які стосуються поведінки в транспорті.

В легковому автомобілі:

- ◆ Дитина до 12 років перевозиться лише в дитячому кріслі або бустері, відповідному до її зросту та ваги.

- ◆ Ремінь безпеки — обов'язково, незалежно від відстані поїздки.

- ◆ Не можна відволікати водія розмовами під час руху.
- ◆ Виходити з автомобіля — лише на тротуар або узбіччя, не на проїзну частину.

У громадському транспорті:

- ◆ Не чіплятися за двері і не притулятися до них.
- ◆ Не висовуватися у вікно.
- ◆ Чекати зупинки та повного відкриття дверей.
- ◆ Після виходу з трамваю — не перетинати дорогу одразу, а дійти до пішохідного переходу.

Дитина бачить і запам'ятовує, як поведуться дорослі в транспорті. Якщо батьки виконують правила безпеки — дитина так само вважатиме пристебнутися нормою.

▶ ПРАВИЛА ДЛЯ ДІТЕЙ-ВЕЛОСИПЕДИСТІВ

Велосипед для дитини — радість і свобода. Але на дорозі він стає джерелом небезпеки, якщо дитина не знає правил.

1. До 7 років — кататися дозволяється лише на тротуарах, у дворах і парках, лише під наглядом дорослих.
2. До 14 років — виїзд на проїзну частину самостійно заборонено.
3. Шолом — обов'язково, навіть на коротких відстанях.
4. Не кататися на залізничних переїздах, мостах і поблизу дороги з інтенсивним рухом.
5. Не чіплятися за транспортні засоби, що рухаються.
6. Не кататися по тротуарах там, де заважає пішоходам.

Після 14 років підліток може їздити велосипедом по дорозі, але лише якщо знає правила і дотримується їх.

Жодна дитина не вчиться із нудних списків. Правила дорожнього руху для дітей в ігровій формі засвоюються швидше і тримаються в пам'яті довше. Ігровий підхід — не розвага замість навчання, а найефективніший метод навчання для дошкільнят і молодших школярів. Дитина вчиться не з підручника — вона вчиться, дивлячись на тих, хто поруч.

▶ ІГРИ, РОЗМАЛЬОВКИ ТА ЗАВДАННЯ

Правила дорожнього руху для дітей в картинках і малюнках — найпростіший спосіб почати вивчати. Можна намалювати разом дорожній знак, розфарбувати його і пояснити значення. Розмальовки про правила дорожнього руху для дітей — це одночасно творчість і навчання.

Кілька ідей для навчання вдома:

- Зліп'їть або збудуйте іграшкове місто з машинками, дорогами і знаками.
- Пазл «Дорога» — дитина збирає маршрут і вчиться правилам одночасно.
- Загадки про правила дорожнього руху для дітей — розвивають увагу і пам'ять.
- Бесіда про правила дорожнього руху для дітей — під час прогулянки, не за столом.

Після кожної прогулянки варто коротко обговорити, що дитина побачила на дорозі: який знак, який сигнал світлофора, як поведилися пішоходи.

▶ МУЛЬТФІЛЬМИ І ВІДЕО ПРО ПДР

Мультфільм про правила дорожнього руху для дітей — формат, який дитина сприймає без опору. Герої показують правильну поведінку на дорозі через сюжет, і дитина запам'ятовує без зусиль.

Серед відомих форматів — «Азбука безпеки на дорозі тітоньки Сови», мультфільми з серії «Фіксики», а також короткі відео для дітей про правила дорожнього руху на YouTube. Перегляд варто поєднувати з обговоренням: що зробив герой правильно, а що — ні.

Презентація правил дорожнього руху для дітей у форматі слайдів використовується в садках і школах. Вдома її можна замінити коротким розбором реальної ситуації — наприклад, чому машина зупинилася перед переходом.

Правила дорожнього руху для дітей стають частиною їхньої поведінки лише тоді, коли дорослі самі дотримуються правил безпеки щодня. Дитина копіює — і така поведінка є найефективнішим методом навчання з усіх можливих.

Гороскоп на 4 квітня

Овен (21 березня — 20 квітня)
День принесе потужний заряд енергії, який допоможе вирішити всі важкі завдання. Направте свої сили в конструктивне русло і уникайте суперечок із оточенням. Вечір ідеально підходить для активного відпочинку, спорту чи прогулянок на свіжому повітрі.

Телець (21 квітня — 21 травня)
Сьогодні сприятливий час для фінансових операцій і планування бюджету. Вам варто прислухатися до своєї інтуїції, особливо у питаннях особистих стосунків. Невелика прогулянка, зустріч із друзями чи спілкування з близькими допоможе відновити душевну рівновагу.

Близнюки (22 травня — 21 червня)
На вас чекає день, насичений спілкуванням й новими знайомствами. Інформація, отримана зараз, може виявитися вкрай корисною для ваших майбутніх проєктів. Постарайтеся не розпорозуватися на дрібниці і зосередитися на головному.

Рак (22 червня — 22 липня)
На перший план вийдуть домашні справи, піклування про близьких людей. Зараз слушний час, щоб навести лад у просторі навколо себе або облаштувати затишок. А щирість стане ключем до вирішення будь-якого конфлікту.

Лев (23 липня — 22 серпня)
Ваша чарівність і впевненість у собі допоможуть домогтися прихильності керівництва чи колег. День сприятливий для публічних виступів й презентації своїх ідей. Увечері приділіть час улюбленому хобі, яке приносить вам справжнє задоволення.

Діва (23 серпня — 23 вересня)
Потрібно виявити максимальну уважність до нюансів у документах й робочих звітах. На вас чекає стабільність у справах, якщо ви виявите терпіння і методичність. Вечір краще провести у спокійній обстановці за читанням книги чи переглядом фільму.

Терези (24 вересня — 23 жовтня)
Чудовий день для пошуку гармонії та налагодження стосунків, які похитнулися. Вроджена дипломатичність допоможе вам знайти компроміс у найскладнішій ситуації. Оточіть себе гарними речами, щоб покращити настрій та повернути внутрішню гармонію.

Скорпіон (24 жовтня — 22 листопада)
Сьогодні ви відчуєте приплив сил для реалізації сміливих планів. Намагайтеся зберігати холоднокровність і не піддаватися на провокації оточення. Ваша цілеспрямованість дозволить зрушити з мертвої точки справи, що навіть затяглися.

Стрілець (23 листопада — 21 грудня)
День сприяє розширенню кругозору і вивченню чогось нового. Можливі приємні новини здалеку чи несподівані пропозиції щодо подорожі. Будьте відкриті до світу, і він відповідь вам взаємністю.

Козоріг (22 грудня — 20 січня)
Сьогодні вам варто зосередитись на довгострокових цілях й професійному зростанню. Ваша витримка стане прикладом для колег й допоможе зміцнити авторитет. Знайдіть час для короткого відпочинку, щоб уникнути емоційного вигорання. Вечір присвятіть коханій людині та спільним справам.

Водолій (21 січня — 18 лютого)
Творчий підхід стане вашою головною перевагою у будь-якій справі. Не бійтеся пропонувати нестандартні і навіть екстравагантні рішення — вони будуть гідно оцінені. В особистому житті можливі приємні сюрпризи від партнера.

Риби (19 лютого — 20 березня)
Суботу краще присвятити самопізнанню та відновленню внутрішньої енергії. Прислухайтеся до своїх снів й знаків долі, вони можуть підказати правильний шлях. Підтримайте тих, хто потребує допомоги, — така увага повернеться сторицею.

ТОП ПОМИЛОК, ЯКИХ ПРИПУСКАЮТЬСЯ ДАЧНИКИ У КВІТНІ

ПРИРОДА ОСТАТОЧНО ПРОКИДАЄТЬСЯ, А ВПРОДОВЖ ЗИМИ ДАЧНИКИ ВСТИГЛИ ЗАНУДЬГУВАТИ ЗА СВОЇМИ ДІЛЯНКАМИ. ХОЧЕТЬСЯ ЯКНАЙШВИДШЕ ПОЧАТИ КОПАТИ, САДИТИ, ПІДРІЗАТИ. І ДУЖЕ ЧАСТО НАВЕСНІ ГОРОДНИКИ ЗАМІСТЬ ТОГО, ЩОБ СПРАВДІ ЗРОБИТИ ЩОСЬ КОРИСНЕ, МАРНО ВИТРАЧАЮТЬ СВІЙ ЧАС І НАВІТЬ НАНОСЯТЬ ШКОДИ.

Розповімо про дачні справи, які у квітні ще рано або вже пізно робити, і про те, чого робити взагалі не варто.

▶ ВИПАЛЮВАННЯ СУХОСТЮ

Прибираючи на ділянках, дачники нерідко випалюють торішню траву та листя. Звісно, йдеться про дуже небезпечну та шкідливу практику, яка не має жодних наукових обґрунтувань. Коли спалюється сухостій:

- забруднюється повітря;
- знищується мікрофлора ґрунту та біорізноманіття (зокрема, корисні комахи, дощові черв'яки, які переробляють землю), тож ґрунт втрачає родючість;
- зростає ризик пожеж, бо за кожною іскрою не встежиш. Вогонь легко виходить з-під контролю і може перекинутися на ліси і будівлі, створити загрозу життю людей.

Нагадуємо, що за випалювання рослинного світу, окрім величезних штрафів, передбачена і кримінальна відповідальність.

▶ ЗАПІЗНЕННЯ З ОБРІЗАННЯМ

Зазвичай обрізання дерев та чагарників роблять у березні і, якщо дозволяє погода, на початку квітня. Серйозна помилка — робити пізніше, після того як почався рух соку, а на рослинах з'явилося листя і розпустилися квіти. Якщо запізнитися з обрізанням, з ран довго сочиться сік, послаблюючи садові культури і запрошуючи у місця зрізів шкідників і патогенні організми.

Також поширена помилка — перестаратися з обрізанням. За один раз краще видаляти не більше 20–25% крони — інакше рослина зазнає сильного стресу і довго відновлюватиметься.

▶ КУПІВЛЯ «НЕПРАВИЛЬНИХ» САДЖАНЦІВ

Недосвідчені садівники часто купують саджанці з відкритою кореневою системою і листям, що вже розкрилося, вважаючи, що саме такі деревце чи кущ добре приживатимуться. Це — серйозна помилка.

Купувати посадковий матеріал з корінням потрібно тільки з бруньками, які ще не прокинулися. Квітень сповнений контрастів, і теплі, немов влітку дні, можуть чергуватися із заморозками. Якщо посадити рослину, що активно вегетує, — мороз її загубить. Крім того, взагалі не поспішаємо з висадкою плодкових та ягідних культур з відкритою кореневою системою. Бажано дочекатися, поки температура повітря підвищиться хоча б до +5 °С.

▶ ФАЛЬСТАРТ У ПЕРЕКОПУВАННІ

Після зими земля зазвичай перенасичена вологою. Якщо стартувати з перекопуванням зарано, на грядках залишаться великі грудки, а структура ґрунту буде порушена. Варто дочекатися, коли земля прогріється, а вода зійде. Як перевірити, чи готовий ґрунт до втручання? Візьміть шматок землі в руку та розімніть. Якщо вона важка і липиться, як глина, — ще рано. А от якщо кришиться — настав час брати в руки лопату.

▶ «ПРОПИСКА» У НЕПІДГОТОВЛЕНІ ЯМИ

Ще одна помилка — копати під саджанці ями і одразу «прописувати» туди нові рослини. Ями потрібно готувати заздалегідь. При весняній посадці — з осені, а якщо ви не зробили це завчасно — хоча б за 3–4 тижні. Під час підготовки посадкового місця потрібно закласти компост, перегній або торф, щоб запустити у ґрунті важливі процеси і поживні речовини перейшли у доступну для кореневої системи форму.

▶ ПОСПІХ У ПОСІВІ

Кожному не терпиться побачити врожай овочів якомога раніше. За перших потеплінь у квітні деякі городники висаджують у відкритий ґрунт розсаду теплолюбних культур. Але квітень оманливий, і рослини можуть загинути навіть за температури +3–5 °С. У квітні немає сенсу сіяти на розсаду овочі з тривалим періодом вегетації — наприклад, солодкий та гострий перці, баклажани.